

Håndtering af blærekateter

Urinvejskirurgisk Afdeling L

Du har fået et blærekateter, da du ikke er i stand til at lade vandet eller som følge af en operation.

Et kateter er et hult rør som kan dræne blæren. Urinen føres gennem kateteret ned i en urinpose eller ud gennem en ventil som åbnes med jævne mellemrum.

Kateteret har en lille ballon for enden. Efter det er anlagt fyldes ballonen med sterilt vand eller glycerin, således at kateteret holdes på plads i blæren.

Pleje og håndtering af kateteret

Med lidt øvelse vil du selv eller din samlever kunne varetage plejen og håndteringen af kateteret. Alternativt vil du kunne få assistance til den daglige hygiejne og evt. poseskift af plejepersonale fra den kommunale hjemmepleje.

Pose- og kateterskift

Hvis du skal have kateteret *under 3 uger* bibeholdes den samme pose indtil kateteret fjernes. Det vigtigt, at systemet ikke skilles ad, hvis det alligevel skulle ske påsættes en ny steril pose.

Hvis du skal have kateteret *over 3 uger* skiftes urinposen som minimum 1 gang om ugen. Det er individuelt, hvor ofte kateteret skiftes. Det fjernes, når der ikke længere er behov for det.

Brug af ventil

Hvis du skal have kateter over 3 uger kan der påsættes en ventil for enden af kateteret. Ved hjælp af ventilen er det muligt at tømme blæren regelmæssigt som ved almindelig vandladning. Derved bevares blærens evne til at trække sig sammen.

Kateterventilen skiftes efter behov dog minimum en gang om ugen.

Blæren skal tømmes mindst hver 3-4 time. For ikke at forstyrre nattesøvnen er det muligt at koble en urinpose til ventilen om aftenen.

Urinposen skal kasseres den følgende morgen, idet genbrug af urinposer øger risikoen for at få urinvejsinfektion.

Urinvejsinfektion

Det er ikke usædvanligt, at der forekommer urinvejsinfektion, når man har blærekateter. Bakterierne kan vandre fra urinrørsåbningen via kateterets yderside til blæren eller via indersiden af kateterslangen, hvis drænposen og kateteret skilles ad.

Urinvejsinfektioner behandles ikke med mindre der opstår symptomer som svie og smerte i blæren, hyppig vandladningstrang og temperaturforhøjelse.

Du vil kunne hjælpe med til at reducere og kontrollere urinvejsinfektioner, hvis du følger disse råd:

- Vask altid hænder før og efter du rører ved kateteret eller urinposen.

- Vask med vand og mild sæbe omkring urinrørsåbningen og kateteret mindst en gang dagligt.

Husk at vaske væk fra kateteret.

- Du bør drikke mindst 2 liter væske dagligt. Urinen bør have en klar lys farve, mørkfarvet koncentreret kan tyde på at du er dehydreret.

- Tjek urinposen mindst hver 2. time for at se om der er frit nedløb.

- Sørg for at kateteret er korrekt fikseret, og at der ikke er knæk på slangen. For mænds vedkommende skal kateteret fikseres med tape i en blød bue op af maven for at forhindre træk og tryk. Kateteret skal for kvinders vedkommende fikseres på låret med et stykke tape.

- Urinposen skal altid være placeret under blæreniveau uanset om du står, sidder eller ligger. Om natten kan den korte urinpose eller ventilen tilsluttes en urinpose med lang slange og hænges på en holder ved sengekanten.

Studsene på urinposen må ikke komme i berøring med gulvet.

- Urinposen skal tømmes inden den bliver $\frac{3}{4}$ fuld.

Skylning

Hvis der forekommer blod og vævsrester i urinen, kan der være risiko for at kateteret stopper til, så der ikke kan løbe urin i urinposen.

Du vil så opleve smerter i blæren og muligvis urinsivning ved siden af kateteret.

For at få gang i kateteret igen, kan det være nødvendigt at skylle kateteret – en procedure, som foretages af en læge eller specialuddannet plejepersonale.

Kateteret og urinposen bør dog ikke skilles ad unødigt, da det øger risikoen for infektion. Hvis det skulle ske, smides den brugte urinpose ud og en helt ny sættes på.

Hvis det ikke hjælper at skylle kateteret, skal det skiftes.

Venlig hilsen

Urinvejskirurgisk Afdeling L

Urinvejskirurgisk Afdeling L
Odense Universitetshospital Svendborg Sygehus
- Odense: Sengeafsnit L1 - tlf. 6541 2231
- Svendborg: Sengeafsnit L2 - tlf. 6320 2081
Ode.l@ouh.regionssyddanmark.dk
www.ouh.dk

regionssyddanmark.dk